

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 73 0 P 001729 13 Rev
Banjaluka, 05. marta 2015. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija: Stake Gojković, predsjednika vijeća, Merside Bjelobrk i Senada Tice, članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca O.V., sina V. i J.V., kćeri V., iz B., Opština K., koje zastupaju punomoćnici B.B., advokat iz B., Ulica ... i G.B., advokat iz B., protiv tuženih: R.V. sina D., V.V. sina B., M.V. sina N., B.V. sina D. B.V.1, M.V.1 sina N., S.P. rođ. V., A.V., M.V.2 sina S., V.V., P.V. i N.V., iz B., koje zastupa punomoćnik R.P., advokat iz B., radi utvrđenja prava suvlasništva, vrijednost spora 15.000,00 KM, odlučujući o reviziji tužilaca, protiv presude Okružnog suda u Banjaluci, broj: 73 0 P 001729 12 Gž 3 od 25. februara 2013. godine, na sjednici održanoj 05. marta 2015. godine, donio je

P R E S U D U

Revizija se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Kotor Varošu, broj: 73 0 P 001729 12 P 4 od 11. juna 2012. godine, odbijen je zahtjev tužilaca da sud utvrdi da su stekli pravo suvlasništva na parceli k.č. broj 1232 zv. G., šuma površine 8.919 m², upisanoj u List nepokretnosti broj: 47 k.o. B., što po starom premjeru odgovara k.č. broj: 919/4 i to tužilac O.V. u dijelu od 4/5, a tužiteljica J.V. u dijelu od 1/5, te zahtjev da se obavežu tuženi da priznaju i trpe da se na osnovu presude tužiocu u javnim evidencijama nepokretnosti upišu kao nosioci prava suvlasništva na nepokretnostima i zahtjev da im tuženi nadoknade troškove postupka u iznosu od 14.040,00 KM. Istovremeno su obavezani tužiocu da tuženima nadoknade troškove postupka u iznosu od 12.933,18 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci, broj: 73 0 P 001729 12 Gž 3 od 25. februara 2013. godine, žalba tužilaca je odbijena, presuda Osnovnog suda u Kotor Varošu, broj: 73 0 P 001729 12 P 4 od 11. juna 2012. godine, potvrđena.

Tužiocu revizijom pobijaju drugostepenu presudu, zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija uvaži, pobijana presuda preinaci, tako da se usvoji tužbeni zahtjev ili da se presuda ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno odlučivanje.

Odgovor na reviziju nije dat.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev za utvrđenje prava suvlasništva na nepokretnostima označenim sa k.č. broj 1232 zv. G., šuma površine 8.919 m², upisana u List nepokretnosti broj 47 k.o. B., koja po starom premjeru odgovara parceli k.č. broj 919/4 i to u korist tužioca O.V. od 4/5 dijela i tužiteljice J.V. od 1/5 dijela, te da se na osnovu presude tuženi obavežu da priznaju i trpe da se u javnim evidencijama nepokretnosti u korist tužilaca upiše navedeno pravo.

Tužioci zahtjev temelje na tvrdnji da je šumu zv. "G.", držao u posjedu otac tužilaca, sada umrli Vlado Vučić, ranije djed tužilaca, a da su prednici tuženih prilikom formiranja popisnog katastra 1953. godine greškom upisani kao suposjednici, te da je ista po novom premjeru označena sa k.č. 1232, upisana u List nepokretnosti broj: 47 k.o. B., kao suposjed tužilaca i tuženih, što tužioci osporavaju.

Tuženi se brane prigovorom da su njihovi preci od vremena „Austrougarske“ bili u posjedu i da tužioci nisu dokazali islučivi posjed šume, da k.č. broj 1232 upisana u PL 47 k.o. B. u evidencijama nepokretnosti ne postoji, da tužioci nisu dostavili dokaz o postojanju označene parcele, niti navedeni posjedovni list i da se u parnici ne mogu utvrđivati prava na nepokretnostima koje nisu označene prema važećoj evidenciji.

Iz predmetnog spisa proizlazi da je u ovom parničnom postupku više puta suđeno, da je sud tužioce više puta pozivao da urede tužbu tako da u zahtjevu spornu parcelu označe prema podacima upisanim u evidenciji nepokretnosti koja je na snazi u vrijeme suđenja, ali da su tužioci ostali kod zahtjeva u kojem su spornu šumu označili prema podacima koji ne postoje u važećoj evidenciji nepokretnosti.

Prvostepeni sud je nakon ponovo provedenog postupka, na osnovu izvedenih dokaza utvrdio: da se vještak geodetske struke M.B. u pismenom nalazu od 05. aprila 2011. godine, obrazloženom na glavnoj raspravi, izjasnio da je uk.o. B., na kojem području se nalazi sporna šuma, na snazi popisni katastar iz 1953. godine koji je urađen bez geodetskih podloga i da su zemljische knjige u Drugom svjetskom ratu za Opštinu K. uništene; da novi premjer iz 1987. godine još nije stupio na snagu i da je u tom postupku prednik tužilaca izjavio prigovor na prava na nekretninama koja su bila evidentirana u popisnom listu; da u Popisnom katastru iz 1953. godine ne postoje definisane granice parcela, nego su samo izražene površine na kojima su upisani posjednici i da nije moguće definisati granicu spornog dijela na bazi katastarskog operata; da sporna šuma zv. G. po starom premjeru koji je bio na snazi prije popisnog kataстра iz 1953. godine, odgovara parceli k.č. broj 919/4, koja je prije Drugog svjetskog rata cijepana od matične parcele k.č. broj 919 radi promjene kulture, što proizlazi iz navoda vještaka geodetske struke M.B. i da je stari premjer bio na snazi prije uspostave Popisnog katastra 1953. godine; da je i geometar N.M. na zapisnik suda od 23. februara 1989. godine, potvrdio da je sporna šuma dio k.č. broj 919/4 koja je nastala cijepanjem k.č. 919 između 1936. i 1938. godine; da se nakon uspostavljanja Popisnog katastra iz 1953. godine sporna šuma vodila kao državina prednika tuženih, D.V., označena sa k.č. broj 17/92 površine 4.000 m² upisana u PL broj 45 k.o. B., B.V. označena kao k.č. 17/93 površine 4.000 m² upisana u PL broj 43 k.o. B. i M.V. sa k.č. broj 17/91 površine 4.000 m² upisana u PL broj 46k.o. B. i prednika tužilaca C.V. kao k.č. broj 17/94 površine 2.000 m² upisana u PL broj 44k.o. B.; da je prema podacima iz posjedovnih listova broj: 43, 44, 83, 87, 121, 299 i 301,k.o. B. od 19. aprila 2006. godine i nalaza vještaka utvrđeno u odnosu na parcelu k.č. 17/94 da postoji kontinuitet sticanja na tužilačkoj strani i u odnosu na k.č. 17/91, 17/92 i 17/93 kontinuitet sticanja na starni tuženih, kako je obrazloženo u prvostepenoj presudi, da je 1986. godine izvršena fizička dioba k.č. broj 17/91, 17/92 i 17/93 između R.V., M.V., D.V., N.V.1 i V.V.; da se

prema stanju u katastru parcela k.č. broj 17/94 površine 2.000 m² upisana u PL broj 44 k.o. B., vodi kao sudržavina tužilaca; da je 1999. godine Opštinska komisija za izlaganje podataka o nekretninama i utvrđivanje prava nakon sačinjenog zapisnika i izdatog popisnog lista donijela rješenje o utvrđivanju k.č.1232 površine 8.919 m², upisane u PL broj 260 k.o. B., kao zajedničkog vlasništva tužilaca i tuženih, odnosno njihovih predaka, da su tužioci u martu 2000. godine podnijeli prigovor protiv ovog rješenja; da za k.o. B. gdje se nalazi sporna šuma nije stupio na snagu novi premjer, da iako je izvršeno izlaganje podataka ti podaci nisu stupili na snagu, prema potvrdi Republičke uprave za ... od 12. marta 2008. godine.

Temeljem ovakvog činjeničnog utvrđenja, a imajući u vidu da prema važećoj evidenciji nepokretnosti ne postoji pravno priznata i uređena prema zakonu katastarska čestica 1232 uk.o. B., niti k.č. 919/4, da spornu šumu tužioci nisu označili prema važećim podacima iz Popisnog kataстра, nego novog premjera koji nije stupio na snagu i podacima starog premjera koji su bili na snazi prije uspostave Popisnog katastra, pozivajući se na odredbe članova 7, 123. i 126. Zakona o parničnom postupku (“Službeni glasnik Republike Srpske” broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 i 49/09 i 61/13, dalje: ZPP), u vezi sa odredbama Zakona o osnovnim svojinsko pravnim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj 6/80 i 36/90, te „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 38/03, dalje: ZOSPO) koje regulišu sticanje prava vlasništva, prvostepeni sud je zaključio da tužioci nisu dokazali osnovanost tužbenog zahtjeva, te da nisu dokazali tvrdnju da su njihovi prednici držali spornu šumu u državini najmanje 20 godina prije podnošenja tužbe, pa je sudio tako što je odbio tužbeni zahtjev.

Odlučujući o žalbi tužilaca, drugostepeni sud nalazi da se bez definisanja granica parcela ne može znati o kojim nekretninama se radi i zaključuje da kada neko lice tvrdi da ima pravo svojine na određenoj stvari, ista mora biti prostorno ograničena i određena na način kako to pravni poredak kvalificuje, da bi mogla biti predmet stvarnog prava. S obzirom da prema važećem katastru nekretnina ne postoji pravno priznata i uređena prema zakonu k.č. 1232 površine 8.919 m², uk.o. B., niti k.č. 919/4 površine 8.919 m², a da je prema evidenciji Popisnog katastra evidentirana u PL broj 45 zak.o. B. k.č. broj 17/92 površine 4.000 m², k.č. broj 17/93 površine 4.000 m² u PL broj 43k.o. B., k.č. 17/94 površine 2.000 m² upisana u PL broj 44 i k.č. broj 17/91 površine 4.000 m² u PL broj 46k.o. B., ocijenio je da je žalba neosnovana zbog čega je odlučio kao u izreci pobijane presude.

Pravilno je pobijanom presudom potvrđena odluka kojom je odbijen tužbeni zahtjev.

U sporu za utvrđivanje prava svojine, u smislu člana 20. ZOSPO, u vezi sa članom 356. Zakona o stvarnim pravima (Službeni glasnik Republike Srpske broj: 124/08, 58/09 i 95/11, dalje: ZOSP), a saglasno odredabama članova 7. i 123., u vezi sa članom 456a. ZPP, na tužioce pada teret dokazivanja pravnog osnova i načina sticanja svojine, a prije svega dokazivanja identiteta stvari.

Presudom može biti usvojen samo potpuno i precizno određen tužbeni zahtjev, postavljen saglasno članu 53. stav 2. tačka 2. ZPP, tako da se presuda može prinudno izvršiti u sudskom izvršnom postupku.

Da bi sud mogao odlučivati o osnovanosti zahtjeva za sticanje prava svojine na šumi, neophodno je da se prije svega izvrši pravilna identifikacija nepokretnosti, tako što će se ukloni sumnja o kojim nepokretnostima je riječ i da u skladu s tim tužilac pravilno postavi tužbeni zahtjev. Iz obrazloženja drugostepene presude proizlazi da je sud prilikom donošenja pobijane odluke u cijelosti prihvatio činjenična utvrđenja prvostepene presude, pa slijedom

toga i utvrđenje da sporna parcela na kojoj tužiocu traže pravo suvlasništva nije označena prema važećim podacima iz Popisnog katastra koji je na snazi zak.o. B., zbog čega je prvostepenu presudu kojom je odbijen zahtjev potvrdio.

Pravo vlasništva se može stići samo na individualno određenim stvarima, slijedom čega se objekat stvarnopravnog zahtjeva mora individualizirati. Pošto se pravo vlasništva može tražiti na individualno određenoj stvari, na tužiocu leži teret dokazivanja identiteta stvari. Nesumnjiva individualizacija stvari postiže se tačnim navođenjem u tužbi određenih oznaka po kojima se ta stvar sa sigurnošću može razlikovati od ostalih stvari iste vrste.

Nepokretnost se identificuje podnošenjem sudu na uvid izvoda iz zemljišnih knjiga u kojima je dotična nepokretnost upisana. Ako nije upisana u zemljišnim knjigama, može se identifikovati označavanjem podataka, u skladu sa važećom evidencijom nepokretnosti.

Iz utvrđenja pobijane presude, k.č.1232 površine 8.919 m² iz Lista nepokretnosti 47, tako označena ne postoji u važećoj evidenciji, niti postoji evidentirana k.č. br. 919/4 površine 8.919 m², za koju tužiocu tvrde da je tako bila označena po starom premjeru i da odgovara parceli k.č. broj 1232.

Zbog navedenog, navodi revizije da je stanovište nižestepenih sudova da sporne nepokretnosti nisu označene prema popisnom katastru iz 1953. godine u suprotnosti sa izvedenim dokazima, prije svega nalazom vještaka geometra od 05. aprila 2011.godine, obrazloženim na ročištu 10. juna 2011. godine, da su sudovi prihvatali nalaz vještaka, iako je u nalazu navedeno da ih vještak nije mogao identifikovati po popisnom katastru iz 1953. godine, ne dovode u pitanje stanovište sudova da nepokretnosti kako su ih označili tužiocu u tužbenom zahtjevu ne mogu biti predmetom prava svojine. To može biti samo nepokretnost koja je u evidenciji označena posebnim brojem parcele i nazivom katastarske opštine na kojoj leži, na način kako to pravni poredak kvalifikuje da bi mogla biti objekat prava vlasništva, saglasno odredbi člana 1. i člana 7. ZOSPO, sada člana 2. ZOSP. Bez definisanja granica parcela i bez formiranja parcela u skladu sa zakonom, te njihovog upisa u odgovarajuće evidencije, zajedno sa pravima lica na istima, ne može se znati o kojim nepokretnostima se radi, jer pojedinačnu nepokretnost čini zemljišna čestica uključujući sve što je s njom povezano na njenoj površini ili ispod nje, o čemu se uspostavlja evidencija nepokretnosti u skladu sa zakonom.

Na osnovu naprijed navedenih posjedovnih listova i nalaza vještaka geodetske struke Milorada Borenovića, sudovi su utvrdili da su prema stanju popisnog kataстра iz 1953. godine, na šumi zv. "G." tužiocu upisani kao suposjednici na površini od 2.000 m², a tuženi na površini od 12.000 m², dok su prema snimanju iz 1987. godine tužiocu i tuženi na k.č. 1232 zv. "G." šuma površine 8.919 m² upisanoj u List nepokretnosti broj: 47 k.o. B., kao zajedničko vlasništvo tužilaca i tuženih, odnosno njihovih prednika, koja evidencija nije stupila na pravnu snagu. Kod ovako utvrđenog činjeničnog stanja, nižestepeni sudovi pravilnim nalaze da se ne može sa sigurnošću, pa ni približno utvrditi ni granica ni sporna površina parcele iz zahtjeva tužilaca, zbog čega se pravilnim ukazuje i stav o neosnovanosti postavljenog zahtjeva.

Nemaju uticaja na pravilnost drugostepene presude navodi revizije da sud nije uvažio pravno i faktičko stanje javnih evidencija, da tužiocu ne treba da trpe štetu zbog nepotpunih i nepostojećih evidencija i da je sud dokaze cijenio formalistički.

Prema odredbi člana 71. stav 2. Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske (“Službeni glasnik Republike Srpske” broj: 6/12), koji je stupio na snagu 03. februara 2012. godine i koji je bio na snazi u vrijeme donošenja prvostepene presude, propisano je da se katastar nepokretnosti osniva za cijelu katastarsku opština. Izuzetno od stava 2. ovog člana, katastar nepokretnosti može da se osnuje za dio katastarske opštine, a najmanje za jednu parcelu, na osnovu odluke Uprave (stav 3.). Uprava u skladu sa članom 71. stav 3. Zakona može donijeti formalnu odluku o provođenju postupka osnivanja katastra i za jednu parcelu kada se radi o pojedinačnom zahtjevu, odnosno individualnom provođenju postupka osnivanja katastra, radi provođenja postupka izlaganja na javni uvid podataka i utvrđivanja prava na nepokretnostima. Slijedom navedenog, nije prihvaćen osnovanim revizionim navod da tužioci nisu mogli identifikovati spornu šumu označavanjem podataka u skladu sa važećom evidencijom nepokretnosti.

Ostali navodi revizije koji se odnose ocjenu dokaza i ispunjenost uslova za sticanje prava svojine po osnovu održaja, s obzirom na naprijed navedeno, nisu od značaja za pravilnost i zakonitost pobijane presude.

Prema izloženom pobijana presuda nema nedostataka na koje se ukazuje u reviziji, a ni onih na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti. Zato je revizija tužilaca odbijena primjenom odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća:
Staka Gojković

Za tačnost отправка ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić